

Sygn. akt I CZ 12/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości
przy ul. N. 46 w W.

przeciwko W. P., S. P., Z. P.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 12 marca 2015 r.,

zażalenia pozwanych

na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 19 listopada 2014 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia Sądowi
Okręgowemu w W. orzeczenie o kosztach postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd drugiej instancji odrzucił apelację pozwanych na podstawie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c., uznając, że pozwani nie uiszcili w terminie opłaty od apelacji.

Ustalił, że apelacja, zawierająca wniosek o zwolnienie pozwanych od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji, wpłynęła w dniu 11 czerwca 2013 r. (k. 798) i podlegała opłacie stosunkowej. Następnie w dniu 8 lipca 2013 r. została uzupełniona już przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2013 r. referendarz sądowy oddalił wniosek pozwanych o zwolnienie od opłaty od apelacji. Zażalenie na to postanowienie Sąd Rejonowy odrzucił postanowieniem z dnia 12 września 2013 r. (k. 927), które doręczono pełnomocnikowi pozwanych w dniu 23 września 2013 r. (k. 927).

W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że termin do uiszczenia opłaty od apelacji upływał z dniem 30 września 2013 r. (błędnie napisano rok 2014), a skoro opłata została uiszczona dopiero w dniu 4 października 2013 r., to przyjął, że nastąpiło to po upływie przepisane terminu.

W zażaleniu pozwanych na postanowienie odrzucające apelację zarzucono, że art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (u.k.s.c.), określający termin do uiszczenia opłaty, nie znajdował zastosowania w stanie faktycznym sprawy, ponieważ w momencie wniesienia apelacji pozwani nie byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika i osobiście wnieśli apelację. Żalący podkreślili, że ich profesjonalny pełnomocnik nie wniósł żadnego pisma podlegającego opłacie i wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący stwierdzili, że sąd powinien zastosować art. 112 ust. 2 u.k.s.c., a więc wezwać ich do uiszczenia opłaty sądowej, czego nie uczynił.

Strona powodowa w odpowiedzi na zażalenie wniosła o ponowne rozpoznanie wniosku pozwanych o zwolnienie ich od kosztów sądowych w zakresie

opłaty od zażalenia, a ponadto o odrzucenie, a ewentualnie o oddalenie zażalenia wobec uchybienia terminowi uiszczenia opłaty od apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasadnie zarzucili żalący wadliwe zastosowanie w zaskarżonym postanowieniu art. 112 ust. 3 u.k.s.c. dla obliczenia terminu do uiszczenia opłaty od apelacji, którą wnieśli osobiście.

Uszło uwadze Sądu Okręgowego że apelacja pozwanych nie została wniesiona przez ich profesjonalnego pełnomocnika procesowego, lecz przez samych pozwanych (k. 798 akt). W takim wypadku art. 112 ust. 3 u.k.s.c nie mógł znaleźć zastosowania ponieważ dotyczy on wyłącznie sytuacji, w której pismo podlegające opłacie „zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego” (postanowienie SN z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 172/11, niepubl.).

Ten kierunek orzecznictwa znalazł kontynuację w uchwale SN z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11 (OSNC 2012/7-8/87), w której stanowczo stwierdzono, że przepis art. 112 ust. 3 nie ma zastosowania, jeżeli apelacja zawierająca wniosek o zwolnieniu od kosztów sądowych została wniesiona osobiście przez stronę i to nawet wówczas, jeżeli była ona reprezentowana przez którykolwiek z profesjonalnych podmiotów wymienionych w art. 112 ust. 3 u.k.s.c.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, że art. 112 ust. 3 u.k.s.c. stanowi wyjątek od zasady wzywania do uiszczenia brakujących opłat sądowych, a polegający na restrykcyjnym mechanizmie odrzucania nieopłaconych środków zaskarżenia. Jako wyjątek od zasady musi podlegać zatem ścisłej interpretacji. Przewidziany tym przepisem rygor nie ma więc zastosowania w sytuacji, w której apelację wnosi sama strona, chociażby nawet była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Natomiast dla rozstrzygnięcia o tym, kto „wnosi” pismo przesądza nie jego autorstwo, lecz określone oznaczenie osoby (osób) pod pismem podpisanej (podpisanych).

W tej sytuacji, wobec bezspornego wniesienia apelacji osobiście przez pozwanych (k. 798), przepis art. 112 ust. 3 u.k.s.c., będący wyjątkiem od zasady, nie znajdował zastosowania w konsekwencji czego, przewodniczący powinien na

podstawie art. 112 ust. 2 u.k.s.c. wezwać pozwanych do opłacenia apelacji po prawomocnym oddaleniu ich wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

W tej sytuacji wobec braku wspomnianego wezwania, przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że apelacja nie została w terminie opłacona okazało się co najmniej przedwczesne, co skutkowało uwzględnieniem zażalenia wobec niewystąpienia na obecnym etapie postępowania tej przesłanki odrzucenia apelacji.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak sentencji na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.